

65. Van planschade naar nadeelcompensatie: Omgevingswet en titel 4.5 Awb

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de al lang geleden aangenomen titel 4.5 Awb zal er op den duur in de planschadepraktijk het nodige gaan veranderen¹

C.M.L. (KEES) VAN DER LEE

Door de invoering van de Omgevingswet en titel 4.5 Awb zal het bestuursrechtelijk schadevergoedingsrecht op den duur (nadat het overgangsrecht is 'uitgewerkt') sterk wijzigen. Het nieuwe schadevergoedingsrecht is opgenomen in hoofdstuk 15 van de Omgevingswet en titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

In het kielzog van de Omgevingswet treedt tegelijkertijd dus ook de 'Wet nadeelcompensatie' in werking (titel 4.5 Awb). Deze wet, die qua belangstelling wat is 'ondergesneeuwd' door alle aandacht voor de Omgevingswet, is al in januari 2013 in het Staatsblad verschenen en wacht al die tijd alleen nog op de inwerkingtreding.

Reikwijdte nieuwe nadeelcompensatieregeling Omgevingswet

Voor de regeling van nadeelcompensatie (thans: planschade) is van belang dat de Omgevingswet en de daarop te baseren omgevingsplannen een bredere reikwijdte hebben dan de Wet ruimtelijke ordening en de daarop gebaseerde bestemmingsplannen. In omgevingsplannen kunnen regels worden opgenomen over bijvoorbeeld geluid, lucht, ruimtelijke ordening, water en natuur, ofwel de gehele fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet vervangt een groot aantal bestaande wetten op het terrein van de 'fysieke leefomgeving', zoals

onder meer de Wet ruimtelijke ordening, de Wabo, de Tracéwet en de Waterwet. De in deze wetten opgenomen schadevergoedingsregelingen gaan op in die van de Omgevingswet.

Opvallende 'afwezigen' ten aanzien van de 'fysieke leefomgeving' zijn de Wegenverkeerswet (met het onderliggende 'Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer' (BABW)) en de Wegenwet. Deze wetten en regelingen bevatten geen eigen schadevergoedingsregeling, maar besluiten die op basis van deze wetten en regelingen worden genomen (zoals verkeersbesluiten en besluiten tot onttrekking van wegen, wegvakken of spoorwegovergangen aan het openbaar verkeer) leiden in de praktijk regelmatig tot aanvragen om nadeelcompensatie. Vanaf 1 januari 2024 zal op deze nadeelcompensatieclaims titel 4.5 Awb van toepassing worden.

Belangrijkste inhoudelijke wijzigingen van de beoordeling van claims (Omgevingswet)

Als de Omgevingswet en de al lang geleden aangenomen titel 4.5 Awb in werking treden zal er op den duur in de planschadepraktijk het nodige gaan veranderen. De belangrijkste veranderingen in de regeling omtrent planschade zijn: